

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2020,

**kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky,
ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České
republiky, ve znění pozdějších předpisů**

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o zajišťování obrany České republiky

Čl. I

Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 15/2015 Sb., zákona č. 47/2016 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 2 se doplňují odstavce 9 až 12, které včetně poznámky pod čarou č. 20 znějí:

„(9) Brannou činností se rozumí tělovýchovná, sportovní, pohybová, technická a jakákoliv další činnost spojená s branností a s přípravou občanů k obraně státu, jejíž pomocí se upevňuje, udržuje nebo zvyšuje fyzická zdatnost nebo psychická odolnost občanů a udržují nebo zvyšují jejich znalosti, odborné vědomosti, dovednosti a návyky využitelné při zajišťování obrany státu.

(10) Branným subjektem se rozumí právnická osoba uvedená v § 52 odst. 5, pokud je založena za jiným účelem než dosažení zisku a součástí předmětu činnosti této právnické osoby jsou branné činnosti podle odstavce 9. Za branný subjekt se nepovažuje svaz vytvořený podle jiného právního předpisu²⁰⁾, který spolčuje další spolky svazové povahy.

(11) Zařízením branného subjektu jsou movité a nemovité věci, s nimiž branný subjekt disponuje a které slouží výhradně nebo převážně k provozování branných činností.

(12) Zájmovou přípravou občanů k obraně státu se rozumí příprava občanů k obraně státu podle § 52 odst. 1 prováděná brannými subjekty akreditovanými podle tohoto zákona pro své členy v rámci akreditovaných programů.

²⁰⁾ § 214 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

§ 8 odst. 1 zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví

a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění pozdějších předpisů.“.

2. V § 6 odst. 1 se za písmeno g) vkládají nová písmena h) a i), která znějí:

- „h) vytváří podmínky pro uskutečňování zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- i) vede rejstřík branných subjektů, jehož součástí je seznam programů zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a a seznam členů branných subjektů, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu,“.

Dosavadní písmena h) a i) se označují jako písmena j) a k).

3. Za § 6 se vkládá nový § 6a, který včetně nadpisu a poznámek pod čarou č. 21 a č. 22 zní:

„§ 6a

Rejstřík branných subjektů

(1) Rejstřík branných subjektů je informačním systémem veřejné správy, který slouží k vedení údajů o branných subjektech a programech zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a. Správcem rejstříku branných subjektů je ministerstvo. Rejstřík branných subjektů je funkčně rozdělen na dvě části, a to rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou.

(2) Ministerstvo zapisuje do rejstříku branných subjektů

a) v části rejstříku akreditací a podpory tyto údaje:

1. název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu,
2. statutární orgán branného subjektu,
3. předmět hlavní činnosti branného subjektu,
4. předmět vedlejší hospodářské činnosti branného subjektu, je-li vykonávána,
5. předmět činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
6. členství branného subjektu v jiné organizaci,
7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o akreditaci branného subjektu a dobu trvání akreditace,
8. seznam všech akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu branného subjektu, datum vydání rozhodnutí o akreditaci jednotlivých programů, datum nabytí právní moci rozhodnutí a dobu trvání jednotlivých akreditací,
9. datum nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí nebo zrušení akreditace branného subjektu,
10. datum nabytí právní moci rozhodnutí o pozastavení, odnětí nebo zrušení akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a důvod vydání rozhodnutí,
11. datum zrušení branného subjektu,
12. datum ukončení činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
13. informace o výši a datu poskytnutí finanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem formou dotace,
14. informace o formě, způsobu a datu poskytnutí nefinanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem,

b) v části rejstříku kontroly a přípravy tyto údaje:

1. datum kontroly, předmět kontroly a výsledek kontroly provedené ministerstvem

- u branného subjektu v podobě anonymizovaného protokolu,
2. jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu²¹⁾ člena branného subjektu, který má brannou povinnost podle branného zákona a absolvoval program zájmové přípravy občanů k obraně státu, název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu, který tento program provedl, údaje o místě a datu provedení, rozsahu a obsahu ukončeného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu.

(3) Ministerstvo zapíše branný subjekt do rejstříku branných subjektů po udělení akreditace bez zbytečného odkladu. Akreditovaný branný subjekt je povinen bez zbytečného odkladu oznámit ministerstvu změnu v údajích uvedených v odstavci 2 písm. a) bodě 5 a 12.

(4) Údaje podle odstavce 2 písm. b) bodu 2 poskytuje bez zbytečného odkladu branný subjekt ministerstvu po ukončení příslušného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Údaje jsou v rejstříku branných subjektů vedeny nejdéle po dobu 3 let od posledního dne kalendářního roku, ve kterém se člen branného subjektu zúčastnil programu zájmové přípravy občanů k obraně státu; v případě, že člen branného subjektu dosáhl věku 60 let, zanikla mu branná povinnost z jiného důvodu nebo zemřel, ministerstvo vymaže údaje o něm vedené, a to bez zbytečného odkladu.

(5) Pro potřeby odvodního řízení se po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu z rejstříku branných subjektů využijí údaje vedené podle odstavce 2 písm. b) bodu 2, a to formou jejich sdružení s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti o zvláštních dovednostech subjektu údajů podle branného zákona²²⁾ na základě přiřazení subjektu údajů z rejstříku branných subjektů do registru výkonu branné povinnosti.

(6) Údaje o branném subjektu s výjimkou údajů podle odstavce 2 písm. b) bodu 2 vymaže ministerstvo z rejstříku branných subjektů

- a) bez zbytečného odkladu po zrušení akreditace branného subjektu na jeho žádost,
- b) bez zbytečného odkladu poté, kdy branný subjekt zanikl,
- c) po 3 letech od nabytí účinnosti rozhodnutí o odejmutí akreditace branného subjektu.

²¹⁾ Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

²²⁾ § 31a odst. 2 písm. o) zákona č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů“.

4. V § 7 se na konci textu písmene g) doplňují slova „a ve spolupráci s ministerstvem vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona“.

5. V § 7a se na konci textu písmene j) doplňují slova „a ve spolupráci s ministerstvem a krajskými úřady vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona“.

6. V § 8 písm. f) se slovo „a“ nahrazuje čárkou a na konci textu písmene f) se doplňují slova „a ve spolupráci s krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností vytvářejí podmínky pro činnost branných subjektů podle tohoto zákona“.

7. V § 52 odst. 1 se za slova „k obraně státu je“ vkládají slova „v míru“, slova „nebo zvláštní právní předpis¹⁶⁾“ se zrušují a na konci odstavce se doplňuje věta „Přípravou občanů

k obraně státu se rozumí i příprava vojáků k obraně České republiky prováděná v míru na základě dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti podle branného zákona²³⁾“.

Poznámka pod čarou č. 16 se zrušuje.

Poznámka pod čarou č. 23 zní:

„²³⁾ Zákon č. 585/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“.

8. V § 52 odst. 3 se slova „zájmovou činnost s technickým a sportovním zaměřením,“ zrušují a za slova „vzájemné pomoci“ se vkládají slova „, branné činnosti uvedené v § 2 odst. 9“.

9. V § 52 odst. 5 se slova „občanská sdružení“ nahrazují slovem „spolky“.

10. Za § 52 se vkládají nové § 52a až 52j, které včetně nadpisů a poznámek pod čarou č. 24 až 27 znějí:

„§ 52a

Akreditace branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) Ministerstvo zahajuje řízení o akreditaci branného subjektu nebo jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu na žádost branného subjektu, není-li dále stanoveno jinak. Žádost o akreditaci, žádost o prodloužení akreditace a žádost o zrušení akreditace podává branný subjekt na tiskopisech, jejichž vzory zpřístupní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(2) Ministerstvo v řízení o akreditaci branného subjektu nebo jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu posuzuje zejména

- a) splnění formálních podmínek žádosti o akreditaci branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) bezúhonnost, důvěryhodnost, odbornou, technickou a materiální způsobilost branného subjektu,
- c) pojetí, obsah, cíle a plán programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- d) záruky řádného provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(3) Ministerstvo si jako podklad pro akreditační řízení může vyžádat stanovisko Policie České republiky.

(4) Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je nepřevoditelná a nepřechází na právní nástupce.

§ 52b

Akreditace branného subjektu

(1) Žádost o akreditaci branného subjektu vedle náležitostí stanovených správním řádem obsahuje

- a) údaje uvedené v § 6a odst. 2 písm. a) bodech 2 až 6,
- b) úplný výpis z veřejného rejstříku osvědčující vznik branného subjektu,

- c) přehled zařízení a přehled personálního, technického a materiálního vybavení branného subjektu a
- d) přehled o dosavadní činnosti branného subjektu v branných činnostech,
- e) žádost o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(2) Ministerstvo udělí akreditaci brannému subjektu, jen pokud je bezúhonný, důvěryhodný a odborně, technicky a materiálně způsobilý a pokud ministerstvo současně udělí akreditaci alespoň jednomu programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož branného subjektu.

(3) Akreditace se uděluje na dobu 4 let. Tato doba se automaticky prodlužuje, dokud trvá akreditace alespoň jednoho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož branného subjektu.

§ 52c

Bezúhonnost

(1) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje branný subjekt, který byl pravomocně odsouzen pro

- a) úmyslný trestný čin, nebo
- b) nedbalostní trestný čin proti majetku, proti pořádku ve věcech veřejných, proti obraně státu nebo proti České republice, cizímu státu a mezinárodní organizaci.

(2) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt,

- a) jehož trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 bylo na základě pravomocného rozhodnutí o schválení narovnání nebo odstoupení od trestního stíhání zastaveno a od tohoto rozhodnutí ještě neuplynul jeden rok, nebo
- b) v jehož trestním stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 bylo rozhodnuto o podmíněném zastavení trestního stíhání nebo podmíněném odložení podání návrhu na potrestání, nebylo-li rozhodnuto o tom, že se v průběhu zkušební doby osvědčil nebo má-li se za to, že se osvědčil.

(3) Za bezúhonný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt, o kterém bylo pravomocně rozhodnuto, že se dopustil přestupku

- a) proti majetku,
- b) proti pořádku ve státní správě vyskytující se na více úsecích státní správy,
- c) v oblasti obrany České republiky,
- d) proti občanskému soužití podle § 7 odst. 3 zákona upravujícího některé přestupky²⁴, nebo
- e) na úseku nakládání se zbraněmi, střelivem, municí, výbušninami nebo bezpečnostním materiálem.

(4) Podmínku bezúhonnosti pro účely akreditace branného subjektu nesplňuje rovněž branný subjekt, jehož statutární orgán, člen statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu

- a) byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin uvedený v odstavci 1,
- b) o jeho trestním stíhání bylo rozhodnuto podle odstavce 2 obdobně, nebo
- c) byl pravomocně uznán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3.

- (5) Branný subjekt se považuje za bezúhonný
- a) hledí-li se na něj, jeho statutární orgán, člena jeho statutárního orgánu, lektora nebo garanta jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu jako by nebyl za trestný čin uvedený v odstavci 1 odsouzen, nebo
 - b) uplynuly-li 3 roky od nabytí právní moci rozhodnutí, kterým byl branný subjekt, jeho statutární orgán, člen jeho statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu uznán vinným ze spáchání přestupku uvedeného v odstavci 3.

(6) Ministerstvo si za účelem prokázání bezúhonnosti podle odstavců 1 až 5 vyžádá výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Žádost o vydání výpisu z Rejstříku trestů, výpis z Rejstříku trestů, žádost o vydání opisu z evidence přestupků a opis z evidence přestupků se předávají v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup. Splnění podmínky bezúhonnosti ve vztahu k ukončení trestního stíhání podle odstavce 2 a přestupkům uvedeným v odstavci 3 dokládá branný subjekt, jeho statutární orgán, člen jeho statutárního orgánu, lektor nebo garant jeho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu též čestným prohlášením.

§ 52d

Důvěryhodnost

(1) Za důvěryhodný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje branný subjekt, jehož dosavadní činnost zpochybňuje řádné splnění programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, o jehož akreditaci žádá podle § 52f.

(2) Za důvěryhodný se pro účely akreditace branného subjektu nepovažuje též branný subjekt, jemuž byla v posledních 3 letech před podáním žádosti o akreditaci branného subjektu akreditace odňata.

(3) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu za důvěryhodný nepovažuje také tehdy, nelze-li za důvěryhodnou ve smyslu odstavce 1 považovat kteroukoli z osob, které jsou členem jeho statutárního orgánu, lektorem nebo garantem programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

§ 52e

Odborná, technická a materiální způsobilost

(1) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje za odborně způsobilý tehdy, má-li dostatečnou zkušenost s prováděním branných činností a mají-li odbornou kvalifikaci pro provádění akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu jeho lektori a garanti těchto programů.

(2) Branný subjekt se pro účely akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje za technicky a materiálně způsobilý, pokud disponuje zařízením, technickým a dalším materiálním vybavením, které je dostatečné k provedení akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v souladu s cílem akreditovaného programu.

(3) Branný subjekt může být pro účely akreditace branného subjektu nebo programu

zájmové přípravy občanů k obraně státu považován za technicky a materiálně způsobilý též tehdy, pokud předloží projekt pořízení zařízení, technického a dalšího materiálního vybavení uvedeného v odstavci 2.

§ 52f

Akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) K žádosti o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu obsahující náležitosti stanovené správním řádem žadatel přiloží program, který je zaměřen na branné činnosti a obsahuje

- a) název, formu a cíle programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) obsahová témata dílčích částí programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a jejich anotace,
- c) plán programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, který stanoví časovou posloupnost obsahových témat dílčích částí programu a dobu jejich realizace,
- d) materiální, technické a finanční zabezpečení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- e) způsob ukončení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- f) seznam lektorů a garantů s uvedením jejich titulů, jmen a příjmení, data narození, dosaženého vzdělání, využitelných odborných schopností, délky praxe v oboru činnosti souvisejícím s programem zájmové přípravy občanů k obraně státu a jiných předpokladů pro provedení tohoto programu,
- g) předpokládaný počet účastníků programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, o jehož akreditaci branný subjekt žádá.

(2) Ministerstvo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu neudělí, jestliže

- a) program není zaměřen na branné činnosti nebo nesplňuje obsahové náležitosti podle odstavce 1,
- b) program zájmové přípravy občanů k obraně státu nenaplňuje svým pojetím, cíli nebo obsahem účel zájmové přípravy občanů k obraně státu, nebo
- c) program zájmové přípravy občanů k obraně státu neposkytuje záruku jeho řádného provedení.

(3) Akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu se uděluje na dobu trvání tohoto programu, nejdéle však na dobu 2 let. Tuto dobu lze na žádost branného subjektu prodloužit, a to i opakovaně.

(4) Pro žádost o prodloužení akreditace platí ustanovení odstavce 1 obdobně s tím, že se v ní uvádějí vedle náležitostí stanovených správním řádem pouze změny oproti předchozí žádosti o udělení nebo prodloužení akreditace. Podáním žádosti o prodloužení akreditace se staví doba platnosti akreditace.

§ 52g

Úkony v obecném zájmu

Lektorovi provádějícímu program zájmové přípravy občanů k obraně státu přísluší pracovní nebo služební volno podle zvláštních právních předpisů²⁵⁾.

§ 52h

Podpora zájmové přípravy občanů k obraně státu

(1) Ministerstvo může poskytnout ze státního rozpočtu podporu branným subjektům provádějícím zájmovou přípravu občanů k obraně státu ve formě dotace²⁶⁾

- a) na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu,
- b) na činnost branného subjektu, nebo
- c) na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného nebo nehmotného dlouhodobého majetku branného subjektu.

(2) Ministerstvo může poskytnout branným subjektům nefinanční podporu, zejména formou umožnění bezplatného využití movitého i nemovitého majetku České republiky, s kterým je příslušné hospodařit ministerstvo, nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru podle právního předpisu upravujícího majetek České republiky a její vystupování v právních vztazích²⁷⁾ nebo poskytnutím odborné metodické pomoci, pokud to neohroží plnění jeho úkolů.

(3) Podporu zájmové přípravy občanů k obraně státu podle odstavců 1 a 2 lze poskytovat pouze branným subjektům akreditovaným podle § 52b na základě ministerstvem vyhlášené výzvy k podání žádosti o poskytnutí podpory.

(4) Žádost o poskytnutí nefinanční podpory podle odstavce 2 obsahuje vedle náležitostí stanovených správním řádem

- a) specifikaci nefinanční podpory,
- b) účel užití nefinanční podpory,
- c) lhůtu, v níž má být stanoveného účelu dosaženo,
- d) název akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, v jehož prospěch má být nefinanční podpora poskytnuta,
- e) identifikaci výzvy, na jejímž základě je žádost podávána.

(5) Na poskytování nefinanční podpory podle odstavce 2 se použijí obdobně ustanovení § 14i až 14l, § 14m odst. 1, § 14p a 14q rozpočtových pravidel.

§ 52i

Kontrola činnosti akreditovaných branných subjektů, odnětí, zrušení a zánik akreditace

(1) Ministerstvo kontroluje činnost akreditovaných branných subjektů při uskutečňování akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu.

(2) Zjistí-li ministerstvo při kontrole podle odstavce 1 nedostatky, vyzve akreditovaný branný subjekt, aby ve stanovené lhůtě zjednal nápravu. Jsou-li nedostatky závažné, rozhodne ministerstvo současně s výzvou k nápravě o pozastavení akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu, jehož se zjištěné nedostatky týkají. Nejednají-li branný subjekt ve stanovené lhůtě nápravu, ministerstvo mu akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu odejme. Ministerstvo odejme akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu také v případě, že přestal splňovat podmínky pro udělení akreditace.

(3) Ministerstvo odejme akreditaci branného subjektu, pokud

- a) při kontrole zjistí závažné nedostatky u více než jednoho akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu tohoto branného subjektu a ten ve stanovené lhůtě

nezjedná jejich nápravu, nebo
b) branný subjekt přestal splňovat podmínky pro udělení akreditace branného subjektu.

(4) Ministerstvo akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zruší na žádost branného subjektu.

(5) Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zaniká

- a) uplynutím doby její platnosti,
- b) jejím odnětím, nebo
- c) jejím zrušením.

²⁴⁾ Zákon č. 251/2016 Sb. o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

²⁵⁾ § 203 odst. 2 písm. f) zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů.

§ 104 odst. 1 zákona o státní službě, ve znění pozdějších předpisů.

§ 39 odst. 1 zákona o vojácích z povolání.

§ 68 odst. 1 zákona o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů.

²⁶⁾ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.

²⁷⁾ Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů.“.

11. V § 72a se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno f), které zní:

„f) datum úmrtí.“.

12. Poznámka pod čarou č. 17 zní:

¹⁷⁾ Například zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.“.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o zpravodajských službách České republiky

Čl. II

V § 11 odst. 3 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 170/2013 Sb., zákona č. 186/2013 Sb., zákona č. 219/2015 Sb., zákona č. 251/2017 Sb. a zákona 227/2019 Sb., se za slova „centrálním registru zbraní⁸⁾“ vkládají slova „rejstříku branných subjektů¹⁰⁾“,“.

Poznámka pod čarou č. 10 zní:

¹⁰⁾ § 6a zákona č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. III

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

1. 1. Zhodnocení platného právního stavu, včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace

Za východisko popisu právního stavu v oblasti provádění dobrovolné přípravy občanů k obraně státu v míru mimo institut převzetí výkonu branné povinnosti lze považovat preambuli ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, a v ní obsažené prohlášení občanů České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku odhodlaných chránit a rozvíjet Českou republiku v duchu nedotknutelných hodnot lidské důstojnosti a svobody jako vlast rovnoprávných, svobodných občanů, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku.

Podle čl. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, je základní povinností státu zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot. Stát vykonává uvedenou základní povinnost prostřednictvím ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb (čl. 3 odst. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb.), přičemž tak nečiní izolovaně, odtrženě od dalších jeho složek a obyvательства.

Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou podle čl. 3 odst. 2 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, v rozsahu stanoveném „jiným“ zákonem povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky. V případě zajišťování vnější bezpečnosti České republiky, tedy obrany České republiky, je součástí této povinnosti také podíl na provádění přípravy občanů k obraně státu.

Zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, stanovuje v § 16 působnost Ministerstva obrany v oblasti zabezpečování obrany České republiky. Podle tohoto zákona Ministerstvo obrany navrhuje potřebná opatření k zajištění obrany státu vládě České republiky, Bezpečnostní radě státu (v textu zákona je užit předcházející název „Rada obrany České republiky“) a prezidentu České republiky a koordinuje činnost ústředních orgánů, správních orgánů a orgánů samosprávy a právnických osob důležitých pro obranu státu při přípravě k obraně. Zákon č. 2/1969 Sb. tak klade důraz na to, aby ti, jimž je uložena povinnost podílet se na zajišťování obrany státu, byli na výkon jednotlivých činností připraveni, a zejména aby byli připraveni koordinovaně, tedy systematicky, koncepčně a při vědomí vzájemné odpovědnosti vůči celku.

Z posouzení zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že ustanovení § 29 odst. 6 tohoto zákona umožňuje Armádě České republiky poskytovat vojenský výcvik i jiným osobám než vojákům nebo občanským zaměstnancům, jestliže se jedná o osoby plnící úkoly ve spolupráci s armádou nebo ve prospěch armády. Na základě rozhodnutí ministra obrany může Armáda České republiky poskytovat vojenský výcvik i dalším osobám, není-li tím ohroženo plnění jejích úkolů. Zákon přitom nerozlišuje, zda se jedná o úkoly Armády České republiky nebo o úkoly fyzických

anebo právnických osob. V obou případech se jedná o vojenský výcvik prováděný mimo převzetí výkonu branné povinnosti, tedy o výcvik, který je využitelný pro naplnění cílů návrhu zákona.

Z pohledu popisu existujícího právního stavu v dané oblasti je stěžejním právním předpisem zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Zákon upravuje proces zajišťování obrany státu v míru a po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a stanovuje povinnosti státních orgánů, územních samosprávných celků a právnických a fyzických osob k zajišťování obrany České republiky před vnějším napadením a odpovědnost za porušení těchto povinností. Zároveň upravuje provádění přípravy občanů k obraně státu.

Pokud jde o orgány územních samosprávných celků, obecní úřady uplatňují požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajských úřadů cestou obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, které se na organizaci přípravy občanů k obraně státu podílejí. Krajské úřady tuto přípravu podle požadavků obcí zabezpečují. Při realizaci přípravy občanů k obraně státu spolupracují orgány územních samosprávných celků s místně příslušnými krajskými vojenskými velitelstvími.

Podle § 6 odst. 1 písm. g) zákona č. 222/1999 Sb. Ministerstvo obrany řídí přípravu občanů k obraně státu a provádí vzdělávací, výchovnou a osvětovou činnost v této oblasti. Zákon obsahově vymezuje oblast přípravy občanů k obraně státu v § 52 odst. 3, který stanovuje, že je tvořena zdravotnickou přípravou, přípravou k civilní obraně, zájmovou činností s technickým a sportovním zaměřením, přípravou obyvatelstva k sebeobraně a vzájemné pomoci a dalšími činnostmi spojenými s branností a se zabezpečením přípravy k obraně státu před vnějším napadením. Při plánování a provádění přípravy občanů k obraně státu v oblasti civilní obrany bude Ministerstvo obrany úzce spolupracovat s Ministerstvem vnitra jako ústředním orgánem státní právy pro ochranu obyvatelstva.

Podle § 52 odst. 4 zákona č. 222/1999 Sb. má příprava občanů k obraně státu charakter vzdělávání a provádí se v rámci základního a středního vzdělávání i v rámci jiné státem uznané vzdělávací činnosti. Občany k obraně státu připravují zejména školy, školská zařízení a další vzdělávací zařízení.

Zákon v § 52 odst. 1 stanovuje, že příprava občanů k obraně státu je dobrovolná, pokud citovaný zákon nebo jiný právní předpis nestanoví jinak, a také, že se na ní mohou podílet i občanská sdružení (termín je použit vzhledem k době přijetí předmětné právní úpravy, a tedy z pohledu § 3045 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se jedná o spolky), církve a náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky.

Spolky, církve a náboženské společnosti a další právnické osoby jsou v mnoha případech charakteristické dobře organizovanou členskou základnou a disponují solidním materiálním, technickým, odborným a cvičitelským zázemím. Pro institucionální zapojení existující soustavy uvedených subjektů do přípravy občanů k obraně státu však v současné době nejsou stanoveny dostatečné zákonné podmínky. Tento stav má za následek skutečnost, že uvedené subjekty, ani jejich členská základna, nejsou v míru k přípravě k obraně státu žádným způsobem motivovány a se zapojením do této přípravy počítají až po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, kdy se podle § 52 odst. 2 tato příprava stává povinnou.

Stát tedy předpokládá, že občany k obraně státu mimo vzdělávací soustavu začne připravovat až po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu.

V tomto ohledu je nejasné, jak by stát provedení výše uvedené povinné přípravy občanů k obraně státu po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu zvládl. Její realizace si vyžádá jednorázové nasazení značného počtu osob, provádějících tuto přípravu, což bude znamenat velkou zátěž pro stát a odčerpání jeho profesionálních sil. Navíc, příprava zákonem stanovené cílové skupiny (všichni státní občané České republiky) bude náročná také časově, prostorově a organizačně.

Stávající právní úprava neumožňuje žádným způsobem ověřovat skutečný stav připravenosti občanů k obraně státu, stát tak nedisponuje informacemi o tom, zda jsou pro občany, kteří se do přípravy dobrovolně zapojují, nabyté zkušenosti, dovednosti a vědomosti v případě potřeby skutečně využitelné, resp. zda jsou občané pro sledovaný účel skutečně připraveni.

Absence právního rámce systému umožňujícího dobrovolné zapojení občanů do přípravy k obraně státu, uskutečňované nikoliv jednorázově a nahodile, ale systematicky a cíleně, se zaměřením na komplexní a soustavné zvyšování připravenosti a odolnosti občanů, jednoznačně popisující roli státu a jeho partnerů, je tedy zřejmá. Navíc, přidanou hodnotu by představovala znalost státu o odbornosti, schopnostech a dovednostech, kterými občané dobrovolně připraveni k obraně státu disponují a chtějí je dobrovolně nabídnout k využití například také ve prospěch ozbrojených sil České republiky.

Nařízení vlády č. 139/2017 Sb., o plánování obrany státu, upravuje v § 8 obsah plánů přípravy občanů k obraně státu. Tyto plány mají dle předmětného paragrafu stanovit zaměření, formy vzdělávací, výchovné a osvětové činnosti a rozsah přípravy občanů k obraně státu v míru, za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu. Plány přípravy občanů k obraně státu zpracovávají ministerstva a jiné ústřední správní úřady, krajské úřady a obecní úřady obcí s rozšířenou působností.

Zákon č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů, se v současné době využitelností občanů dobrovolně připravených k obraně státu také v rámci výkonu branné povinnosti, což je jeden ze sekundárních cílů navrhované právní úpravy, nezabývá.

Zákon č. 89/2012 Sb. se k návrhu zákona vztahuje především úpravou právních vztahů v oblasti spolkové činnosti a úpravou zásad občanského práva podle jeho ustanovení § 3 odst. 2 písm. a), a to práva každého na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí.

Ustanovení zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, jsou v současné době využívána k zajištění poskytování finanční podpory nestátním neziskovým organizacím cestou neinvestičních dotací ze státního rozpočtu.

Předkladatel v platném znění novelizovaného zákona neidentifikoval přímá rizika porušení práva na rovné zacházení a zákazu diskriminace, která by bylo nezbytné navrhovanou novelizací zákona odstranit. Předkladatel pro případ dodatečného výskytu

takových rizik disponuje vnitřními předpisy, které obsahují dostatečné kontrolní mechanismy k zamezení případné diskriminaci či porušení práva na rovné zacházení.

1. 2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy, včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace

Základním cílem návrhu zákona je vytvoření účinného systému dobrovolné přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné cestou branných subjektů v míru, a to výhradně mimo institut dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti, tedy systému provádění tzv. zájmové přípravy občanů k obraně státu. Hlavním benefitem předmětného systému je jeho systematičnost, koncepčnost, dlouhodobost a pravidelné ověřování výsledků.

Aby byla zájmová příprava občanů k obraně státu efektivní, zaměřuje se pouze na členy branných subjektů a nikoli na nahodilé příchozí. To zajistí systematičnost, koncepčnost a dlouhodobost přípravy zapojených občanů-členů branných subjektů, pravidelné ověřování výsledků této přípravy a posuzování účinnosti vytvořeného systému, které u náhodně příchozích z řad široké veřejnosti není možné.

Navrhovaný systém má zajistit posílení vazby mezi státem a právníckými osobami, které se dle současného znění zákona č. 222/1999 Sb. podle svého účelu a poslání v součinnosti s územními samosprávnými celky podílejí (spolky, církve a náboženské společnosti a další právnícké osoby).

Cílem návrhu zákona je proto rovněž vytvoření systému širší podpory právníckým osobám, které jsou v návrhu zákona nově zahrnuty do definice pojmu „branné subjekty“ a které se do systému dobrovolně přihlásí a bude jim prostřednictvím akreditace v různé míře svěřen podíl na provádění přípravy občanů k obraně státu za přesně stanovených podmínek a s podporou státu.

Návrh zákona počítá s možností poskytování finanční podpory, a to cestou dotací na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a dotací na činnost nebo na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Dotace budou poskytovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.

Další formou podpory má být podpora nefinanční, prováděná zejména cestou umožnění bezplatného využití movitého i nemovitého majetku Ministerstva obrany nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru nebo poskytnutím odborné metodické pomoci.

Navrhovaná změna vychází z konkrétní potřeby státu v této oblasti a zároveň vytvoří podmínky pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu v míru dobrovolně zapojit.

Cílevědomá spolupráce Ministerstva obrany s brannými subjekty, jejichž předmětem činnosti jsou branné činnosti (tj. branně-tělovýchovné, branně-sportovní, pohybové a branně-technické činnosti, další činnosti spojené s branností a s prováděním přípravy občanů k obraně státu a další zájmové aktivity, jejichž prováděním budou upevňovány mravní a morální vlastnosti, udržována nebo zvyšována fyzická zdatnost a psychická odolnost občanů a udržovány nebo zvyšovány jejich znalosti, odborné vědomosti, dovednosti a návyky využitelné při zajišťování obrany státu), by měla přispět ke zvýšení osobní odolnosti členů těchto subjektů a jejich připravenosti nejenom k řešení krizových situací souvisejících

se zajišťováním obrany státu, ale také jejich připravenosti na zvládání běžných i specifických životních situací, nevojenských mimořádných událostí a krizových situací. Zároveň by měla přispět ke zvyšování fyzické připravenosti občanů – členů branných subjektů. Oba tyto aspekty mohou pozitivně ovlivňovat jak kvalitu života jedince, tak celé společnosti.

Návrh zákona neobsahuje žádná řešení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k jakékoliv formě diskriminace. Navrhovaná řešení svou povahou vylučují jakékoliv rozlišení mezi adresáty budoucí regulace. Návrh zákona vylučuje také možnost účelové modifikace podmínek realizace jím navrhovaných řešení, která by spočívala v pozitivním nebo negativním zohlednění pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického či jiného smýšlení, národního nebo sociálního původu, příslušnosti k národnostní nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení.

Z hlediska principů rovnosti žen a mužů je navrhovaná regulace neutrální. Nemá bezprostřední ani sekundární dopady na rovnost žen a mužů a nevede k diskriminaci žádného pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky.

1. 3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Navrhovaná změna reaguje na absenci účinného systému přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné v míru, a to výhradně mimo institut dobrovolného převzetí výkonu branné povinnosti. Zároveň vytváří podmínky pro naplnění práva občanů České republiky se do přípravy k obraně státu dobrovolně zapojit.

Návrh zákona předpokládá vytvoření informačního zázemí (rejstřík branných subjektů), využitelného nejenom k zajištění chodu zmíněného systému v míru, ale také jeho propojení s vojenskou evidencí, resp. registrem výkonu branné povinnosti jako její součástí, vedenou za účelem zajišťování obrany České republiky v souladu s § 31 a následujících zákona č. 585/2004 Sb., a to výhradně po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Tento postup umožní přihlédnout ke schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu.

Návrh zákona stanovuje účinnost navrhované regulace cca 18 měsíců po jeho předpokládané publikaci ve Sbírce zákonů. Tato legisvakanční lhůta je stanovena s přihlédnutím k tomu, že v Ministerstvu obrany bude nutné věcně, organizačně i personálně systém zájmové přípravy občanů k obraně státu vybudovat. V tomto období budou zejména provedena výběrová řízení, doplněn personál v Ministerstvu obrany i na všech krajských vojenských velitelstvích, stejně jako bude zajištěna jeho odborná příprava, vyčleněny finanční prostředky, pořízen informační systém (rejstřík branných subjektů), potřebné technické vybavení, materiál a další vybavení cestou veřejných zakázek a v neposlední řadě také zpracována dokumentace dotačního programu, apod. V legisvakanční lhůtě bude rovněž vydán prováděcí předpis (vyhláška), pro nějž je návrhem zákona stanoveno zmocnění.

1. 4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná úprava odpovídá ústavnímu pořádku České republiky a ve všech aspektech svého provedení vychází ze zásad normotvorby vymezených především ústavním zákonem č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů, a usnesením předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod, jako součásti ústavního pořádku České republiky.

Návrh zákona se v obecné rovině dotýká čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (státní moc lze uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví), čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (zákaz diskriminace), čl. 4 odst. 3 a 4 Listiny základních práv a svobod (rovnost přístupu k případům splňujícím stejné podmínky, zásada přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod), čl. 9 Listiny základních práv a svobod (zákaz nucených prací nebo služeb), čl. 10 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (zákaz neoprávněného shromažďování, zveřejňování nebo jiného zneužívání údajů o své osobě), čl. 19 Listiny základních práv a svobod (právo svobodně se shromažďovat) a čl. 20 odst. 1, 3 Listiny základních práv a svobod (právo svobodně se sdružovat). Návrh zákona je s těmito ustanoveními v souladu, není v rozporu ani s jinými ustanoveními předpisů tvořícími ústavní pořádek České republiky (především s ústavním zákonem č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších ústavních zákonů).

Ze základních práv a svobod deklarovaných Listinou základních práv a svobod je pro návrh zákona relevantní především čl. 2 odst. 2, a to co do vztahu zákonné úpravy a výkonu veřejné moci vůči branným subjektům a případně jimi sdružovaným členům.

Právní úprava je navrhována tak, aby byla v souladu se zásadami zákonnosti, legitimacy cílů a přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod. Předkládaný návrh zákona směřuje k tomu, aby byly vytvořeny dostatečně účinné mechanismy pro podporu činnosti branných subjektů ve vztahu k zajišťování branné přípravy občanů v míru, které mají zároveň zajistit posílení obranyschopnosti státu pro účely krizových stavů.

Na základě shora uvedených skutečností lze konstatovat, že navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

1. 5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie, a výsledky konzultací s orgány Evropské unie

Předmětu navrhované právní úpravy se potenciálně mohou týkat čtyři dílčí oblasti upravené právem Evropské unie, přičemž tento jejich dopad na posuzovanou právní úpravu byl vyhodnocen následujícím způsobem:

1. První oblastí je svoboda usazování (čl. 49 a násl. Smlouvy o fungování Evropské unie, dále jen „SFEU“), a to ve vztahu k otázce zakládání branných subjektů. Návrh v této souvislosti nestanovuje pravidla jejich zakládání, ale odkazem na stávající § 52 odst. 5 zákona množinu branných subjektů pouze vymezuje na již existující subjekty (především spolky, církve, náboženské společnosti a další právnické osoby podle svého účelu a poslání) založené podle jiného zákona. Regulací jsou stanoveny pouze omezující podmínky pro možnost klasifikace takové právnické osoby dle § 52 odst. 5 jako branného subjektu, a těmi jsou

založení za jiným účelem než dosažení zisku a předmět činnosti v oblasti branných činností definovaných v nově navrhovaném § 2 odst. 9 zákona. Tímto způsobem tedy nedochází k přijímání jakýchkoli omezujících podmínek, které by bránily zakládání subjektů podle zásady svobody usazování. Je tomu tak mimo jiné proto, že navrhované znění zákona nevymezuje zcela novou množinu branných subjektů, které by měly být zvlášť zakládány. Ty budou nadále zakládány podle zvláštních zákonů (především občanského zákoníku) a omezení pro jejich založení není tímto návrhem zákona stanoveno. Zvláštní podmínky stanovuje návrh zákona toliko pro akreditaci právnické osoby jako branného subjektu podle zákona. Kritéria pro udělení akreditace však nejsou diskriminační ve vztahu k místu usazení dané právnické osoby, a nezakládají tak rozpor se svobodou usazování.

2. Druhou oblastí je zásada volného pohybu pracovníků (čl. 45 a násl. SFEU), a to ve vztahu k možnosti výkonu závislé činnosti ve prospěch branného subjektu. Návrh zákona nestanovuje omezující podmínky pro osoby, které by se mohli ve prospěch branného subjektu do výkonu branných činností zapojit - lektory či garanty akreditovaného programu (srov. např. § 52d odst. 3, 4, § 52g odst. 2 písm. e). Návrh zákona okruh těchto osob nijak neomezuje, lektorem nebo garantem akreditovaného programu se v souladu s ústavním principem legální licence (*praeter legem*) tedy může stát jakákoliv osoba, která splňuje návrhem stanovené požadavky na odborné schopnosti, důvěryhodnost a bezúhonnost (absenci existence odsuzujícího rozsudku za vyjmenované trestné činy), a to bez ohledu na jejich občanství či místo trvalého pobytu. V tomto ohledu tedy není dotčena ani jinak narušena zásada volného pohybu pracovníků.

3. Třetí oblastí je možnost diskriminace z důvodu státního občanství při provádění resp. absolvování zájmové přípravy občanů k obraně státu. V § 2 odst. 12 návrhu zákona je stanoveno, že zájmovou přípravou občanů k obraně státu se rozumí příprava občanů k obraně státu brannými subjekty v rámci akreditovaných programů. Návrh zákona tedy míří na občany České republiky, kterým bude umožněno v rámci zájmové přípravy občanů k obraně státu získat dodatečné znalosti, schopnosti a dovednosti využitelné v krizových situacích, zejména při vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Informace o těchto skutečnostech u osob, které mají brannou povinnost, budou využity při odvodním řízení. S ohledem na to, že podle příslušných předpisů (srov. § 1 odst. 1 zák. č. 585/2004 Sb.) je branná povinnost stanovena pouze občanům České republiky, reflektuje tuto skutečnost i samotný systém zájmové přípravy občanů k obraně státu, když vymezuje, že i samotnou přípravu může absolvovat pouze občan České republiky. V tomto případě jsou tak podle názoru předkladatele založeny legitimní důvody k omezení účasti občanů jiných států na zájmové přípravě k obraně státu především ve smyslu čl. 52 SFEU.

Při možném omezení některé základní svobody musí být dodržena zásada proporcionality, opatření tedy musí být způsobilé zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a nesmí překračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné (srov. např. rozsudek SDEU ze dne 30. 11. 1995 ve věci *Gebhard*, C-55/94, nebo rozsudek ze dne 26. 11. 2002 ve věci *Ministre de l'intérieur proti A. O. O.*, C-100/01). Předkladatel k tomu uvádí, že jde o opatření zajišťující bezpečnost České republiky, u kterého je i s ohledem na citovaný § 1 odst. 1 branného zákona žádoucí, aby bylo omezeno pouze na občany České republiky. Jedná se o opatření odůvodněné zájmem státu na zajištění vlastní bezpečnosti pouze se zapojením jeho občanů. V případě, že by do přípravy byli zapojeni i občané jiných států, docházelo by k neefektivnímu vynakládání veřejných prostředků na zapojení osob, které by následně nemohly převzít výkon branné povinnosti (k tomu srov. citovaný § 1 odst. 1 branného zákona – tyto osoby by nebyly pro potřeby zajišťování obrany České republiky nijak využitelné,

a jejich zapojení do zájmové přípravy by tak nemělo z pohledu smyslu zákona žádnou přidanou hodnotu).

Navrhované opatření, tedy vyloučení účasti občanů jiných států na programech zájmové přípravy občanů k obraně státu, je přitom způsobilé stanoveného cíle dosáhnout, a s ohledem na své zaměření je provedeno pouze v nezbytném rozsahu (např. *a priori* nevylučuje zapojení občanů České republiky z pohledu jejich pohlaví, rasy, náboženského vyznání apod.).

Cíl zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku přitom může být podle SDEU legitimním cílem pro omezení jedné ze základních svobod Evropské unie (srov. např. rozsudek ze dne 6. 2. 2014 ve věci *Instituto Portuário e dos Transportes Marítimos*, C-509/12).

Předkladatel zároveň upozorňuje na to, že umožnění účasti občanů jiných států Evropské unie na zájmové přípravě občanů k obraně České republiky může být ze strany těchto států vnímáno citlivě, podobně jako zapojení jejich občanů do ozbrojených složek jiných států. Nic by na tom nemusela měnit skutečnost, že příprava občanů k obraně státu je v České republice zákonem č. 222/1999 Sb., koncipována jako dobrovolná.

4. Čtvrtou oblastí, nad kterou se předkladatel z pohledu práva EU zamýšlel, je posouzení otázky, zda se předmět návrhu zákona netýká oblasti úpravy veřejných podpor. Zejména bylo zvažováno, zda se předmět úpravy nevztahuje k čl. 107 až 109 Smlouvy o fungování Evropské unie, obecným nařízením o blokových výjimkách (nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, v platném znění), popřípadě k nařízením v oblasti podpory *de minimis* a aktům týkajícím se služeb v obecném hospodářském zájmu.

S ohledem na cíl úpravy a skutečnost, že bude podpora poskytována branným subjektům pouze za účelem zajišťování činností vedoucích k přípravě občanů k obraně státu ve vymezeném segmentu branných činností, a to pouze pro členy těchto branných subjektů, tj. na nekomerčním základě, lze konstatovat, že se v případě těchto podpor nebude jednat o veřejnou podporu ve smyslu čl. 107 až 109 SFEU.

Takto poskytovaná podpora nebude naplňovat definiční znaky veřejné podpory.

Jestliže bude brannému subjektu poskytována podpora pouze pro přípravu občanů k obraně státu, kterou bude poskytovat pouze svým členům na nekomerčním základě, což bude posuzováno již při akreditaci branného subjektu i každého jím navrhovaného programu, která je nezbytnou podmínkou pro možnost získání podpory, a využívání podpory striktně k těmto účelům bude náležitě kontrolováno, nepůjde v takovém případě o hospodářskou činnost branného subjektu, a tudíž na něj nebude pohlíženo jako na podnik ve smyslu čl. 107 SFEU, kterému by nemohla být poskytnuta podpora. Zajištění přípravy k obraně státu prostřednictvím jeho financování bude obecným opatřením veřejné politiky, nikoli hospodářskou činností, k níž se zákaz veřejné podpory vztahuje.

Nekomerční a současně vzdělávací podstata podporovaných činností také vylučuje, aby byl naplněn požadavek narušení obchodu mezi členskými státy. Je zcela logické, že podporované služby vedoucí k přípravě občanů k obraně státu budou mít čistě místní dopad, budou poskytovány jen na omezeném území České republiky a nelze předpokládat, že by

podpora nekomerční činnosti mohla mít víc než nepatrný vliv na podmínky pro přeshraniční investice či usazování.

Z výše uvedených důvodů navrhovaná právní úprava není v žádné z výše uvedených oblastí - přičemž dalších oblastí se netýká - v rozporu s právem Evropské unie, judikaturou SDEU či obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

1. 6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Předkládaného předmětu úpravy se žádná mezinárodní smlouva, již je Česká republika vázána, netýká.

1. 7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí

1.7.1 Dopady na státní rozpočet

Návrh zákona předpokládá dopady na státní rozpočet výlučně z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany v celkové výši 275 mil. Kč ročně, ostatním orgánům státní správy nevznikají náklady nad rámec stávajícího rozpočtu jednotlivých rozpočtových kapitol.

Vytvoření a provoz zastřešujícího organizačního celku Ministerstva obrany zajišťujícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu bude po nabytí účinnosti návrhu zákona vyžadovat vyčlenění finančních prostředků v rozpočtu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany ve výši přibližně 200 mil. Kč ročně, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů. Tato částka zahrnuje personální, materiální, organizační, informační a technické zajištění v ústředí i na všech krajských vojenských velitelstvích, vytvoření odpovídajícího informačního systému, poskytování dotací akreditovaným branným subjektům apod. Navržená právní úprava tak nezakládá nárok na navýšení limitu počtu míst a objemu prostředků na platy v kapitole Ministerstva obrany.

Záměr financování zájmové přípravy občanů k obraně státu je uveden v Koncepti přípravy občanů k obraně státu 2019-2024, kterou svým usnesením ze dne 1. dubna 2019 č. 220 schválila vláda České republiky. V této souvislosti obdržel ministr obrany úkol po nabytí účinnosti zákona řešícího dobrovolnou přípravu občanů k obraně státu „*Vyčlenit finanční prostředky ve výši 200 mil. Kč ročně v rozpočtu kapitoly 307 - Ministerstvo obrany na pokrytí výdajů na vytvoření systému včetně zřízení a provozu zastřešujícího organizačního celku zajišťujícího dobrovolnou přípravu občanů k obraně státu v míru mimo výkon branné povinnosti, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů*“.

Návrh zákona dále předpokládá navýšení příspěvku na přenesený výkon státní správy v předmětné oblasti o cca 75 mil. Kč ročně. Podrobnosti jsou uvedeny v části 1.7.2 Důvodové zprávy.

Podrobnější rozklad předpokládaného čerpání finančních prostředků z rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany je uveden v následující tabulce:

Vyčlenění finančních prostředků v rozpočtu rozpočtové kapitoly Ministerstva obrany			
Výdaje (v mil. Kč)	V legisvakanci	V 1. roce po nabytí účinnosti zákona	V dalších letech
Personál, mzdy (KVV)	18,4	18,4	27,6
Personál, vzdělávání, školení, ostatní výdaje (KVV)	5	5	3,5
Technické a materiální vybavení (KVV)	3	3	0,5
Personál, mzdy (zastřešující celek v MO)	13	13	13
Personál, vzdělávání, školení, ostatní výdaje (zastřešující celek v MO)	3,5	3,5	2
Technické a materiální vybavení (zastřešující celek v MO)	2,2	2,2	0,5
Propagace, vydavatelská činnost, upomínkové předměty, věcné ceny	8	8	2
Informační systém, zřízení a technická podpora provozu	9,4	0,4	0,4
Akreditace, průběžné ověřování splnění cílů, přezkoušení, testy, kontrolní činnost	0	2	2,4
Metodická, materiální, informační a jiná podpora akreditovaným branným subjektům	0	3	5
Finanční podpora akreditovaným branným subjektům cestou dotací	0	141,5	143,1
Mezisoučet	62,5	200	200
+ Příspěvek na přenesený výkon státní správy	0	75	75
Celkem	62,5	275	275

1.7.2 Dopady na ostatní veřejné rozpočty

Návrh zákona nepředpokládá dopady na ostatní veřejné rozpočty. Naopak, v souladu s Metodikou stanovení plánovaných nákladů na výkon státní správy (2007) bude bezodkladně po schválení návrhu zákona vyčíslena výše upraveného příspěvku na přenesený výkon státní správy v oblasti řešení regulací. Dle předběžných propočtů se v případě přijetí navrženého znění bude jednat o částku cca 75 mil. Kč ročně.

Výdaje na přenesený výkon státní správy budou po přijetí zákona zajištěny z rozpočtové kapitoly 307 Ministerstvo obrany, kdy bude v rámci přípravy návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na daný rozpočtový rok realizováno snížení limitů celkových výdajů kapitoly 307 Ministerstvo obrany stanovených pro sestavení návrhu státního rozpočtu a střednědobého výhledu ve výši odsouhlasené částky na přenesený výkon státní správy ve prospěch kapitoly Všeobecná pokladní správa, a to jako trvalá změna.

1.7.3 Dopady na podnikatelské prostředí

Negativní dopady na podnikatelské prostředí se po nabytí účinnosti novely zákona č. 222/1999 Sb. nepředpokládají. Naopak, pro podnikatelské prostředí může zavedení systému znamenat příležitost pro dodávky materiálu, vybavení a služeb pro branné subjekty, využitelného pro zájmovou přípravu občanů k obraně státu. Bude se jednat o lékárničky, pomůcky pro nácvik poskytování první pomoci, mapy, buzoly, terče, zbraně a střelivo, a to jak klasické, tak airsoftové, stany a přístřešky, státní symboly, prezentační techniku, sportovní nářadí a náčiní, přenosné radiostanice, svítilny, propagační materiály, výukové materiály, tiskové služby, lektorské služby, pronájem prostor (například střelnic, školících zařízení, táborů nebo pozemků) apod.

Návrh zákona předpokládá, že se programy zájmové přípravy občanů k obraně státu budou odehrávat převážně jako volnočasové aktivity, přesto bude zřejmě v některých případech žádoucí, aby podnikatelé zohlednili účast svých zaměstnanců v těchto aktivitách, například cestou jiného rozvržení pracovní doby.

1.7.4 Sociální dopady

Návrh zákona má všechny předpoklady k vyvolání příznivých sociálních dopadů. Navrhované řešení směřuje k celkovému posílení sociálních vazeb cestou vnímání odpovědnosti občana za obranu státu, za bezpečnost svých spoluobčanů, svých blízkých a rodiny.

Z pohledů sociálních dopadů je pozitivně hodnocen rovněž potenciál, který návrh zákona nabízí pro vytváření mezigeneračních vazeb. Programy přípravy občanů k obraně státu jsou zaměřeny na všechny věkové skupiny občanů, přičemž řada z nich přímo předpokládá zapojení různých generačních skupin ve společné přípravě.

Další pozitivní efekt může přinést zaměření na budování pohybové gramotnosti občanů a zvyšování jejich fyzické a další odolnosti. Oba tyto cíle jsou předpokladem pro kolektivní aktivity sportovního zaměření a současně pozitivní motivací pro volnočasové aktivity rodin.

Součástí zájmové přípravy občanů k obraně státu bude kromě praktického výcviku a odborných zaměstnání také řada teoretických přednášek všeobecně-vzdělávacího charakteru s mravním účinkem (historie, vlastenectví apod.), které v konečném důsledku mohou přispět k návratu skutečných hodnot do každodenního života, k úctě člověka k sobě samému i k druhým, k hrdosti k této zemi, její historii a tradicím.

V neposlední řadě nabízí zájmová příprava občanů k obraně státu možnost příležitostného uplatňování vojáků po ukončení služebního poměru v rámci aktivit jednotlivých branných subjektů.

1.7.5 Dopady na životní prostředí

Navrhovaná právní úprava není vzhledem k předmětu jí navrhované regulace způsobilá vyvolat dopady do životního prostředí.

1. 8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb. předpokládá vytvoření rejstříku branných subjektů a zpracování osobních údajů. Tento postup je v souladu s § 5 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. Paragraf 6a odst. 2 návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 222/1999 Sb. Ministerstvu obrany nově zakládá povinnost zapisovat do rejstříku branných subjektů tyto údaje:

a) v části rejstříku akreditací a podpory tyto údaje:

1. název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu,
2. statutární orgán branného subjektu,
3. předmět hlavní činnosti branného subjektu,
4. předmět vedlejší hospodářské činnosti branného subjektu, je-li vykonávána,
5. předmět činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
6. členství branného subjektu v jiné organizaci,
7. datum nabytí právní moci rozhodnutí o akreditaci branného subjektu a dobu trvání akreditace,
8. seznam všech akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu branného subjektu, datum vydání rozhodnutí o akreditaci jednotlivých programů, datum nabytí právní moci rozhodnutí a dobu trvání jednotlivých akreditací,
9. datum nabytí právní moci rozhodnutí o odnětí nebo zrušení akreditace branného subjektu,
10. datum nabytí právní moci rozhodnutí o pozastavení, odnětí nebo zrušení akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a důvod vydání rozhodnutí,
11. datum zrušení branného subjektu,
12. datum ukončení činnosti branného subjektu v oblasti branných činností,
13. informace o výši a datu poskytnutí finanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem formou dotace,
14. informace o formě, způsobu a datu poskytnutí nefinanční podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu ministerstvem,

b) v části rejstříku kontroly a přípravy tyto údaje:

1. datum kontroly, předmět kontroly a výsledek kontroly provedené ministerstvem u branného subjektu v podobě anonymizovaného protokolu,
2. jméno, popřípadě jména, a příjmení, datum narození a adresu místa trvalého pobytu²¹⁾ člena branného subjektu, který má brannou povinnost podle branného zákona a absolvoval program zájmové přípravy občanů k obraně státu, název, sídlo a identifikační číslo branného subjektu, který tento program provedl, údaje o místě a datu provedení, rozsahu a obsahu ukončeného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu.

Údaje subjektu údajů vedené podle § 6a odst. 2 písm. a) a písm. b) bod 1 budou z rejstříku branných subjektů vymazány 3 let po ukončení platnosti akreditace příslušného branného subjektu.

Údaje o členech branného subjektu, vedené podle § 6a odst. 2 písm. b) bod 2, budou v rejstříku branných subjektů vedeny nejdéle po dobu 3 let od posledního dne kalendářního roku, ve kterém se člen branného subjektu zúčastnil programu zájmové přípravy občanů k obraně státu; v případě, že člen branného subjektu dosáhl věku 60 let, zanikla mu branná povinnost z jiného důvodu nebo zemřel, Ministerstvo obrany vymaže údaje o něm vedené bez zbytečného odkladu poté, co se o takové skutečnosti dozví.

Návrh zákona nepočítá s vedením citlivých osobních údajů (např. údaje o rasovém či etnickém původu, politických názorech, náboženském nebo filozofickém vyznání, členství v odborech, o zdravotním stavu, sexuální orientaci a trestních deliktech či pravomocném odsouzení osob) v rejstříku branných subjektů. Pro potřeby akreditace branného subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu však bude Ministerstvo obrany u statutárních orgánů branného subjektu a u osob, které bude branný subjekt využívat jako lektory nebo garanty programů zájmové přípravy občanů k obraně státu vyžadovat doložení bezúhonnosti. K tomu bude využívat výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů. Tyto údaje budou Ministerstvem obrany vedeny pouze do nabytí právní moci nebo účinnosti rozhodnutí o udělení akreditace brannému subjektu nebo programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v souladu se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád. Poté dojde k jejich zničení v souladu s ustanovením skartačního řádu.

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje vedené v rejstříku branných subjektů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 použity pro potřeby odvodního řízení, a to formou sdílení těchto údajů s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti, který je součástí vojenské evidence podle § 31 zákona č. 585/2004 Sb. Tímto postupem budou obohaceny údaje, které jsou vedeny podle § 31a odst. 2 písm. p) zákona č. 585/2004 Sb.

Úprava stanovuje, že rejstřík branných subjektů je rozdělen na dvě části, a to rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou, a jeho správcem je Ministerstvo obrany. Toto řešení zajistí v případě veřejné části otevřenost dat, transparentnost a možnost se s jinými než osobními údaji seznamovat, v případě neveřejné části pak zajistí bezpečnost zpracovávaných údajů, které by mohly být v případě jejich zneužití nebo jiné neoprávněné manipulace pro subjekt údajů rizikové.

Údaje zapsané v rejstříku kontroly a přípravy, tedy v neveřejné části rejstříku branných subjektů budou využitelné výlučně pro potřeby správce rejstříku branných subjektů a nebudou poskytovány třetím stranám; to se netýká údajů, jejichž poskytování upravují jiné právní předpisy.

Při zpracování návrhu zákona byla předběžně vyhodnocena rizika neoprávněného přístupu k osobním údajům nebo jejich zneužití, a to jak z pohledu subjektu údajů, tak z pohledu správce/zpracovatele údajů. Posuzována byla rizika právní, organizační, finanční a rozpočtová, technická a rizika spojená s lidským faktorem, a to z pohledu pravděpodobnosti výskytu rizika a míry dopadu rizika. Po rámcovém posouzení případného nebezpečí bylo konstatováno, že riziko neoprávněného přístupu k osobním údajům nebo jejich zneužití je nízké. Ohrožení soukromí a osobních údajů subjektu údajů je proto považováno za nahodilé, individuální a s minimálními negativními důsledky pro subjekt údajů.

K zajištění ochrany osobních údajů budou využívána organizační a technická bezpečnostní opatření a systém kontroly jejich plnění, která jsou podrobně popsána ve vnitřním předpisu Ministerstva obrany, a to v čl. 3 a čl. 8-12 Rozkazu ministra obrany (RMO) č. 22/2018 Věstníku Zpracování a ochrana osobních údajů v rezortu Ministerstva obrany. Po nabytí účinnosti regulace budou tato opatření předkladatelem pravidelně přezkoumávána.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem lze tedy konstatovat, že navrhovaná právní úprava plně respektuje zásady zpracování osobních údajů stanovené čl. 5 Obecného nařízení o ochraně osobních údajů EU (GDPR).

1. 9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná regulace aplikačně představuje jistou zvýšenou míru korupčního rizika, a to vzhledem k navrhovanému systému podpor programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a věcného zázemí branných subjektů, jež by mělo sloužit k zajišťování těchto programů. Míra tohoto rizika je srovnatelná se všemi obdobnými případy poskytování dotací a příspěvků ze státního rozpočtu. Rizikovou oblast v tomto případě tedy představuje jak samotná akreditace branného subjektu, tak akreditace jím navrhovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Míru těchto rizik lze realizačně označit za minimální, a to především s přihlédnutím k již existujícím, dlouhodobě působícím a efektivním opatřením, která pro obdobné případy využívá Ministerstvo obrany na základě svých organizačních opatření a systému vnitřních předpisů. Systém účinného nastavení a vysoké míry kontrolovatelnosti jednotlivých úkonů souvisejících s rozhodováním o poskytování dotací je natolik účinný, že v praxi Ministerstva obrany v dané oblasti zcela minimalizuje případné využití korupce.

U akreditace branných subjektů a jimi navrhovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu je možnost výskytu korupčních rizik snížena také přímo zákonným nastavením procesu akreditace, kde vlastnímu rozhodnutí Ministerstva obrany předchází činnost akreditační komise, jejíž stanovisko však nemá závaznou povahu. Lze tak vyloučit závislost orgánu, který o akreditaci rozhoduje, na případném ovlivnění činnosti akreditační komise.

Dalšími specifickými opatřeními pro vyloučení působení korupčních rizik v činnosti akreditační komise jsou statut a jednací řád akreditační komise, jimiž lze i pro vnitřní činnosti komise nastavit podmínky jednání a uplatňování pravomocí jednotlivých členů akreditační komise tak, aby byla zvýšena obecná odpovědnost komise jako celku a současně byly uplatněny postupy kontrolovatelnosti a budoucí dohledatelnosti a odůvodněnosti postupů uplatněných v jednotlivých případech.

Dalším (veřejným) kontrolním opatřením ve vztahu k podpoře akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu je povinnost stanovená Ministerstvu obrany podle navrhovaného znění § 6a vést rejstřík branných subjektů. Jednou z jeho částí je rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí a poskytuje přehledy o akreditovaných branných subjektech, akreditovaných programech zájmové přípravy občanů k obraně státu a informace o formě, způsobu a datu poskytnutí všech forem podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu Ministerstvem obrany.

1. 10. Zhodnocení dopadů na oblast bezpečnosti nebo obrany státu

Předložený návrh právní úpravy předpokládá pozitivní dopad na oblast bezpečnosti a zajišťování obrany státu tím, že vytvoří příznivé podmínky a umožní občanům České republiky zapojit se do zájmové přípravy k obraně státu organizované a prováděné brannými subjekty. Návrh zákona deklaruje zájem Ministerstva obrany vůči veřejnosti o spolupráci na přípravě a zajišťování obrany státu s vybranými subjekty (branné subjekty), zároveň tyto subjekty a jejich členskou základnu, ale také ostatní občany, k takovéto spolupráci motivuje. Současné zákonné podmínky forem spolupráce v oblasti přípravy občanů k obraně státu v režimu jejich dobrovolného zapojení do ní v míru se ukázaly jako nedostatečné. Uvedené řešení vychází z obecně známé zásady, že nedílnou součástí každého odpovědného vztahu je prevence, předcházení vzniku škodlivých situací, nezanedbání přípravy a zabránění vzniku nevratných škodlivých jevů.

Míra připravenosti České republiky na řešení situací souvisejících se zajišťováním bezpečnosti a obrany státu je přímo úměrná schopnosti jejích občanů nezmařit vynaložené úsilí nasazených prvků bezpečnostního systému České republiky zmatečným jednáním a naopak podpořit tyto prvky odpovědným chováním a příležitostným převzetím dílčích úkolů. Předpokládá se, že občané připravovaní k obraně státu v duchu návrhu zákona prostřednictvím branných subjektů budou touto dovedností a schopností disponovat.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K bodu 1:

§ 2 odst. 9

Nově se vymezuje pojem branné činnosti. Jde o široké spektrum činností, které v návaznosti na § 52 odst. 3 zákona č. 222/1999 Sb. přispívají ke zvýšení všestranné připravenosti občanů k řešení vojenských krizových situací, a které pro účely provádění zájmové přípravy občanů k obraně státu realizují branné subjekty. Zaměření branného subjektu na některou z těchto činností je podmínkou pro udělení akreditace a poskytování podpory ze strany Ministerstva obrany.

§ 2 odst. 10

Nově se zavádí pojem branný subjekt. Pojem vychází z § 52 odst. 5 zákona č. 222/1999 Sb. uvádějícího výčet právnických osob, které se mohou podílet na přípravě občanů k obraně státu. Pro potřeby navrhované úpravy je stěžejní, že tato právnická osoba je založena za jiným účelem, než je dosažení zisku, a že předmět její činnosti musí zahrnovat branné činnosti. Za branný subjekt se pro potřeby návrhu nepovažuje svaz, který spolčuje další spolky svazové povahy. Tímto opatřením se sleduje, aby se příjemcem podpory staly pouze subjekty provádějící reálnou přípravu občanů k obraně státu ve prospěch svých členů a nikoli střešní organizace (tedy svaz svazů), u které je předpoklad, že poskytnutá finanční podpora bude využívána zejména na zajištění chodu této organizace a její administrativy, a to na úkor hierarchicky níže položených podřízených svazů a jejich spolků.

§ 2 odst. 11

Vymezuje se, co je považováno za zařízení branného subjektu, a to zejména pro potřeby posouzení odborné, technické a materiální způsobilosti branného subjektu (§ 52e) pro potřeby jeho akreditace (§ 52b). Zařízením se rozumí např. pozemek, budova, vodní plocha, polygon, cvičiště, zákop, okop, věž, překážková dráha, lanové centrum, lezecká stěna a jiná konstrukce k provádění branné činnosti, dočasná stavba (mobilní buňka, stánek, pódium, stan, kotec) nebo konstrukce nesoucí technologie (ozvučení, osvětlení). Pojmy pozemek a budova jsou definovány v § 2 zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon). Vodní plochou se s přiměřeným využitím § 2 odst. 4 a 6 zákona 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), rozumí pozemek sloužící jako přirozená nádrž nebo umělý vodní útvar (např. tůň, rybníky, jezera, přehradní nádrže), využitelný při provádění branných činností.

§ 2 odst. 12

Nově se zavádí pojem „zájmová příprava občanů k obraně státu“, jako nezbytná součást přípravy občanů k obraně státu zakotvené v § 52. Zájmová příprava občanů k obraně státu je prováděna jako součást přípravy občanů k obraně státu v době míru, tedy na základě dobrovolného zapojení do ní, a to výhradně akreditovanými brannými subjekty stanovenými v navrhovaném znění § 2 odst. 10 bodu 1 návrhu zákona.

Branným subjektům bude ze strany Ministerstva obrany zároveň poskytována podpora dle § 52h. Vzhledem k tomu, že se bude jednat zejména o finanční podporu (poskytovanou formou dotací), musí být okruh příjemců této podpory omezen pouze na ty právnické osoby, které jsou jako možní příjemci takovéto podpory ze státního rozpočtu uvedeni v § 7 zákona č. 218/2000 Sb.

K bodu 2: § 6 odst. 1 písmeno h) a i)

Navrhovaným ustanovením se stanoví nová působnost Ministerstva obrany v oblasti zajišťování přípravy občanů k obraně státu, a to především její součástí, kterou je zájmová příprava občanů k obraně státu. Ministerstvu obrany je především svěřen úkol vytvářet podmínky pro realizaci zájmové přípravy občanů k obraně státu, a to kromě jiného zajišťováním odpovídajícího právního rámce. Mezi podmínky pro uskutečňování zájmové přípravy občanů k obraně státu se řadí také vytvoření odpovídajícího mechanismu pro poskytování finanční i nefinanční podpory akreditovaným branným subjektům, vytvoření rejstříků branných subjektů, metodická pomoc akreditovaným branným subjektům a orgánům územní samosprávy, konzultační, vzdělávací a školicí programy.

Nezanedbatelnou podmínkou je komunikace Ministerstva obrany s dalšími státními orgány, orgány územních samosprávních celků a právníky i fyzickými osobami přímo, nebo cestou tiskových konferencí, článků a vystoupení v médiích, sdílením materiálů, dokumentů, formulářů a pomůcek na internetovém portálu Ministerstva obrany a na sociálních sítích.

Nedílnou součástí vytváření podmínek pro realizaci zájmové přípravy občanů k obraně státu je zabezpečování podpory zájmové přípravy občanů k obraně státu. Podpora bude poskytována nenárokově akreditovaným branným subjektům. Formy podpory jsou podrobně popsány v § 52h. Záměr financování zájmové přípravy občanů k obraně státu je uveden v Koncepci přípravy občanů k obraně státu 2019 - 2024, kterou schválila vláda České republiky svým usnesením ze dne 1. dubna 2019 č. 220. Koncepce stanovila Ministerstvu obrany úkol po nabytí účinnosti zákona řešícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu „Vyčlenit finanční prostředky ve výši 200 mil. Kč ročně v rozpočtu kapitoly 307 - Ministerstvo obrany na pokrytí výdajů na vytvoření systému včetně zřízení a provozu zastřešujícího organizačního celku zajišťujícího zájmovou přípravu občanů k obraně státu v míru mimo výkon branné povinnosti, a to bez požadavků na dodatečné navýšení rozpočtu této kapitoly nad stanovený limit výdajů“.

K naplnění cílů zákona je Ministerstvu obrany stanovena povinnost vést přehled branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu akreditovaných podle § 52a, včetně seznamu členů branných subjektů, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu. Tato povinnost bude naplňována prostřednictvím rejstříku branných subjektů, podrobněji definovaného v § 6a návrhu zákona.

Činnosti uvedené v novelizačním bodu 2 bude v Ministerstvu obrany zabezpečovat nově vytvořený organizační celek v součinnosti s personálně posílenými krajskými vojenskými velitelstvími, případně dalšími organizačními celky rezortu Ministerstva obrany.

K bodu 3: § 6a

Navrhovaná úprava zavádí rejstřík branných subjektů jako informační systém veřejné správy využívaný k vedení údajů o akreditovaných branných subjektech. Údaje uvedené v rejstříku branných subjektů budou v míru využívány Ministerstvem obrany v procesu udělování podpory a vedení evidence účastníků programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Úprava stanovuje, že rejstřík branných subjektů je rozdělen na dvě části, a to rejstřík akreditací a podpory, který je veřejnou evidencí, a rejstřík kontroly a přípravy, který je evidencí neveřejnou, a jeho správcem je Ministerstvo obrany. Toto řešení zajistí v případě

veřejné části otevřenost dat, transparentnost a možnost se s jinými než osobními údaji seznamovat, v případě neveřejné části pak zajistí bezpečnost zpracovávaných údajů, které by mohly být v případě jejich zneužití nebo jiné neoprávněné manipulace pro subjekt údajů rizikové.

Návrhem zákona je přesně definován rozsah údajů, které jsou v rejstříku branných subjektů zpracovávány. Údaje uvedené v navrhovaném znění § 6a odst. 2 písm. a) a písm. b) bod 1 identifikují branný subjekt a poskytují informace o době platnosti jeho akreditace, počtu a předmětu akreditovaných programů a rozsahu, formě a době podpory, která je akreditovanému subjektu pro jejich realizaci poskytována. Informační činnost prováděná v rejstříku branných subjektů je současně zaměřena také na získávání a vyhodnocování údajů souvisejících s kontrolní činností prováděnou Ministerstvem obrany vůči brannému subjektu v rozsahu plnění podmínek akreditace (jak branného subjektu, tak jím navržených programů) a řádnosti používání jemu poskytnuté podpory.

Údaje vedené v rejstříku branných subjektů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 se váží k členům branného subjektu, kteří absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu. Jde o údaje, pomocí kterých lze člena branného subjektu jednoznačně identifikovat, údaje o absolvovaném programu zájmové přípravy občanů k obraně státu a údaje o odbornosti, dovednosti a znalosti získané v průběhu tohoto programu. Takto zpracováváné údaje se týkají výlučně subjektů údajů, které mají brannou povinnost podle zákona č. 585/2004 Sb. s tím, že Ministerstvu obrany je současně akreditovaným branným subjektem poskytována informace o počtu účastníků akreditovaného programu obecně.

Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje vedené v rejstříku branných subjektů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 použity pro potřeby odvodního řízení, a to formou sdílení těchto údajů s údaji vedenými v registru výkonu branné povinnosti, který je součástí vojenské evidence podle § 31 zákona č. 585/2004 Sb.; na základě ztotožnění subjektu údajů se předpokládá sdružení údajů podle navrhovaného znění § 6a odst. 2 písm. b) bod 2 s údaji vedenými podle § 31a odst. 2 písm. p) zákona č. 585/2004 Sb. (údaje o zvláštních dovednostech). Tento postup umožní přihlédnout ke schopnostem, znalostem a dovednostem občanů České republiky, kteří se dobrovolně připravovali k obraně státu cestou branných subjektů, při odvodním řízení, a to nikoliv jako jejich primární předurčení pro povolání k odvodnímu řízení, ale jako zohlednění příslušných informací pro zařazení odvedené osoby k plnění úkolů ozbrojených sil na místa, kde bude nabytých dovedností a znalostí účelně využito ve prospěch zajišťování obrany státu. V neposlední řadě je účelem takto nastavených podmínek zpracování osobních údajů také vytvoření informačního zázemí umožňujícího využití vědomostí o stavu fyzické a vědomostní úrovně větší části populace, a to včetně zohlednění této informace pro odvodní řízení.

Informace vedené ve výše uvedených informačních systémech Ministerstva obrany musí garantovat jednoznačné a nezaměnitelné ztotožnění subjektu údajů. Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou subjekty údajů v rejstříku branných subjektů přiřazovány k údajům vedeným v registru výkonu branné povinnosti s využitím referenčních údajů ze základního registru obyvatel (§ 72a zákona č. 222/1999 Sb.).

Tento postup umožní jednoznačné ztotožnění subjektu údajů spolehlivým a procesně hospodárným způsobem s údaji vedenými v evidenci osob podléhajících branné povinnosti,

včetně umožnění ověření těchto údajů v informačních systémech veřejné správy, což je jedním ze základních předpokladů dosažení účelu návrhu zákona.

Návrh zákona v souladu s ústavním principem legální licence nezpochybňuje právo cizinců zapojit se do programů zájmové přípravy občanů k obraně státu, pokud jsou členy branných subjektů (*praeter legem*). Návrh ve svém § 6a odst. 2 písm. b bod 2 hovoří pouze o zpracování údajů o členech branného subjektu využitelných po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu pro potřeby odvodního řízení. Z tohoto důvodu návrh předpokládá, že do rejstříku branných subjektů budou zapisováni pouze ti členové branného subjektu, kteří mají brannou povinnost podle § 2 zákona č. 585/2004 Sb. a absolvovali program zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Ustanoveními § 6a odst. 3, 4 a 6 je navrhován postup pro zapsání informací do rejstříku branných subjektů, resp. také pro jejich výmaz z rejstříku.

Zapsané údaje budou využitelné výlučně pro potřeby správce rejstříku branných subjektů a nebudou poskytovány třetím stranám; to se netýká údajů, jejichž poskytování upravují jiné právní předpisy. Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu budou údaje sdíleny v rámci jednoho správce. Teprve po vyhlášení těchto krizových stavů bude provedena validace údajů zapsaných v rejstříku branných subjektů se stanovenými referenčními údaji uvedenými v základním registru obyvatel, a to v souladu s § 5a zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech.

Přínosem navrhovaného systému zájmové přípravy občanů České republiky k obraně státu prováděné v míru je jeho systematičnost, koncepčnost, dlouhodobost a pravidelné ověřování výsledků. Navrhovaná úprava proto předpokládá, že údaje o členech branného subjektu, kteří se přestali účastnit zájmové přípravy občanů k obraně státu, budou po 3 letech nečinnosti z rejstříku branných subjektů vymazány. Stejně tak budou z rejstříku branných subjektů bez zbytečného odkladu vymazány údaje subjektu údajů, který o to požádá Ministerstvo obrany, tento výmaz bude probíhat v režimu obecné právní úpravy ochrany osobních údajů.

K bodům 4 až 6:

Vytváření příznivých podmínek ze strany orgánů územních samosprávných celků pro vznik a činnost branných subjektů je z pohledu realizace cílů návrhu zákona klíčové.

Vytváření podmínek lze realizovat například formou koordinace činnosti jednotlivých branných subjektů na území územních samosprávných celků, poskytováním finanční, materiální, metodické nebo jiné pomoci, pokud je to v jejich možnostech, zveřejňováním informací o činnosti branných subjektů na internetovém portálu jednotlivých orgánů územních samosprávných celků nebo v místním či regionálním tisku, popřípadě na úřední desce.

Po schválení návrhu zákona, ještě před nabytím jeho účinnosti, poskytne Ministerstvo obrany metodickou podporu krajským úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností a v rámci pravidelné aktualizace stanoví v dílčích plánech obrany rozsah, obsah, intenzitu a organizaci přípravy občanů k obraně státu. Následně bude těmto úřadům poskytovat metodickou pomoc při organizaci vlastní přípravy občanů k obraně státu po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu spočívající ve vzdělávání

a praktickém procvičování znalostí a činností v oblastech zdravotnické přípravy, přípravy k civilní obraně, přípravy k sebeobraně a vzájemné pomoci a v dalších činnostech spojených s branností. Tato spolupráce a metodická pomoc budou probíhat rovněž v rámci kontroly přenesené působnosti a také formou pravidelných seminářů k plánování obrany státu.

Všem orgánům územních samosprávných celků budou k dispozici informace, aktuality a materiály průběžně zveřejňované na stránkách internetového portálu Ministerstva obrany věnujících se zájmové přípravě občanů k obraně státu, včetně metodických a jiných využitelných dokumentů, formulářů, pomůcek apod. Na tomto webu, stejně jako na internetových stránkách jednotlivých krajských vojenských velitelství, popřípadě vojenských útvarů a zařízení, bude pro potřeby územních samosprávných celků trvale dostupná aktuální nabídka na využití věcného nebo personálního zázemí Ministerstva obrany.

§ 7 písm. g)

Návrh nově stanovuje povinnost krajským úřadům ve spolupráci s Ministerstvem obrany vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů. Tato povinnost se váže na dosavadní stav, kdy krajské úřady dle platného znění tohoto paragrafu zabezpečují podle požadavků obcí přípravu občanů k obraně státu. V praxi se bude jednat o nefinanční podporu, jakou je např. společenská podpora nebo udělení záštity. Toto ustanovení nezakládá krajským úřadům povinnost činnost branných subjektů podporovat finančně, ani povinnost se na dotacích poskytovaných Ministerstvem obrany administrativně podílet. Žádosti o finanční podporu adresované krajským úřadům budou i nadále krajskými úřady posuzovány individuálně.

§ 7a písm. i)

Návrh nově stanovuje povinnost vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů také obecním úřadům obcí s rozšířenou působností, a to ve spolupráci s Ministerstvem obrany a krajskými úřady. Tato povinnost se váže na dosavadní stav, kdy se obecní úřady obcí s rozšířenou působností dle platného znění tohoto paragrafu podílejí na organizaci přípravy občanů k obraně státu. V praxi se bude jednat o nefinanční podporu, jakou je např. společenská podpora nebo udělení záštity. Toto ustanovení nezakládá obecním úřadům obcí s rozšířenou působností povinnost činnost branných subjektů podporovat finančně, ani povinnost se na dotacích poskytovaných Ministerstvem obrany administrativně podílet. Žádosti o finanční podporu adresované obecním úřadům obcí s rozšířenou působností budou i nadále obecními úřady obcí s rozšířenou působností posuzovány individuálně.

§ 8 písm. f)

Návrh nově stanovuje povinnost vytvářet podmínky pro činnost branných subjektů také obecním úřadům, a to ve spolupráci s krajskými úřady a obecními úřady obcí s rozšířenou působností. Tato povinnost se váže na dosavadní stav, kdy obecní úřady dle platného znění tohoto ustanovení zákona č. 222/1999 Sb. uplatňují požadavky na přípravu občanů k obraně státu u krajského úřadu cestou obecního úřadu obce s rozšířenou působností. V praxi se bude jednat o nefinanční podporu, jakou je např. společenská podpora nebo udělení záštity. Toto ustanovení nezakládá obecním úřadům povinnost činnost branných subjektů podporovat finančně, ani povinnost se na dotacích poskytovaných Ministerstvem obrany administrativně podílet. Žádosti o finanční podporu adresované obecním úřadům budou i nadále obecními úřady posuzovány individuálně.“

K bodu 7: § 52 odst. 1

Příprava občanů k obraně státu je prováděna ve dvou režimech – dobrovolně v míru a povinně za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Úprava textu odstavce doplněním slov „v míru“ upřesňuje, kdy je tato příprava dobrovolná.

Zrušením odkazu na zvláštní právní předpis se odstraňuje formální nepřesnost v chybném určení tohoto odkazu na případy, ve kterých by měla být provedena výlučka z dobrovolné přípravy občanů k obraně státu. Současný stav přípravy této výlučky provádí odkazem na samotný zákon č. 222/1999 Sb. a dále „na zvláštní právní předpis“, přičemž tento nenormativní odkaz v poznámce pod čarou podle stavu zákona v době jeho přijetí odkazuje „například na branný zákon“. Takový odkaz je v současné době zmatečný, a proto je nutné ho zrušit.

K bodu 8: § 52 odst. 3

Návrh upřesňuje obsah přípravy občanů k obraně státu v návaznosti na pojem „branné činnosti“ nově zavedený v § 2 odst. 9. Původně uvedená zájmová činnost s technickým a sportovním zaměřením je součástí branných činností.

K bodu 9: § 52 odst. 5

Navrhovaná úprava uvádí terminologii zákona č. 222/1999 Sb. v případě užití slov „občanské sdružení“ do souladu se zákonem, který je pro terminologii v této oblasti právních vztahů rozhodující, tedy do souladu se zákonem č. 89/2012 Sb. (viz čl. 40 odst. 1 Legislativních pravidel vlády).

Pojem „občanské sdružení“ je v souladu s § 3045 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. nahrazen pojmem „spolek“.

K bodu 10: § 52a až 52j

§ 52a

Zavádí se institut akreditace branných subjektů a programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a stanovují se obecné podmínky takovéto akreditace. Ministerstvu obrany je stanovena povinnost vydávat rozhodnutí o udělení akreditace branného subjektu a akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Návrh stanovuje, že akreditace je zahajována na podnět branného subjektu, který je bude předkládat žádost o udělení akreditace branného subjektu a programu zájmové přípravy občanů k obraně státu předepsaným způsobem na tiskopisech, jejichž vzory zpřístupní ministerstvo způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Vzhledem k tomu, že branný subjekt bude fakticky často vyvíjet aktivity v oblastech, kterých se dotýká činnost Policie České republiky (zbraně a střelivo, munice, bezpečnostní materiál, výbušniny, letectví a též další obecně bezpečnostní problematiky) může si akreditační komise k posouzení možnosti řádného provedení programů zájmové přípravy občanů k obraně státu vyžádat také stanovisko Policie České republiky.

Akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je nepřevoditelná a nepřechází na právní nástupce branného subjektu v případě jeho zániku, např. z důvodu fúze dle § 274 zákona č. 89/2012 Sb. nebo rozdělení dle § 288 téhož zákona. Tímto způsobem vzniklé právnické osoby však budou moci uplatnit žádost o akreditace ve smyslu návrhu § 52a tohoto zákona.

§ 52b

Akreditace branného subjektu umožní Ministerstvu obrany navázat s branným subjektem opravdu intenzivní a dlouhodobou spolupráci také mimo provádění programů zájmové přípravy občanů k obraně státu. Ministerstvo obrany tak bude mít možnost dlouhodobě metodicky usměrňovat branné subjekty při přípravě programů zájmové přípravy občanů k obraně státu a v zájmu svých požadavků na tuto přípravu ovlivňovat také jejich obsah, formy a metody. V rámci této spolupráce bude brannému subjektu ze strany Ministerstva obrany poskytována zejména nefinanční podpora (dle § 52i odst. 2). Stát obdobným způsobem postupuje v mnoha jiných odvětvích (vzdělávání, sport, zdravotnictví, doprava apod.). Navíc institut akreditace subjektu volně navazuje na připravovaný zákon o nakládání se zbraněmi v některých případech ovlivňujících vnitřní pořádek nebo bezpečnost České republiky (v gesci Ministerstva vnitra), který jej rovněž využívá (viz § 8 Akreditovaná osoba).

Navrhovaným ustanovením § 52b jsou stanoveny podmínky akreditace branného subjektu a obsah žádosti o jeho akreditaci. Jedním ze základních předpokladů dosažení účelu návrhu zákona je úspěšná realizace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Z tohoto důvodu je akreditace branného subjektu vedle bezúhonnosti, důvěryhodnosti a odborné a věcné způsobilosti žadatele podmíněna také akreditací nejméně jednoho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Branný subjekt musí k žádosti o akreditaci předložit úplný výpis z veřejného rejstříku osvědčující jeho vznik.

Předložený návrh právní úpravy uvádí povinné náležitosti žádosti o akreditaci branného subjektu. Předložení přehledu zařízení branného subjektu, přehledu o personálním, technickém a materiálním vybavení žadatele o akreditaci branného subjektu a přehledu o jeho dosavadní činnosti v branných činnostech žadatele o akreditaci je vyžadováno z důvodu umožnění kvalifikovaného rozhodování o schopnosti branného subjektu realizovat program zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Akreditace brannému subjektu bude udělena nejdéle na dobu 4 let s tím, že pokud trvá akreditace alespoň jednoho programu zájmové přípravy občanů k obraně státu téhož subjektu, bude tato doba automaticky prodloužena po dobu trvání programu.

§ 52c

Stanovují se požadavky na bezúhonnost branného subjektu, povinnost Ministerstva obrany si v souladu se zákonem č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, vyžádat výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů a způsob, jakým k vyžádání těchto informací a k jejich poskytnutí dojde (v elektronické podobě, a to způsobem umožňujícím dálkový přístup). Výpis z evidence Rejstříku trestů a opis z evidence přestupků vedené Rejstříkem trestů jsou vyžadovány z důvodu doložení bezúhonnosti branného subjektu pro potřeby akreditačního řízení. S ohledem na skutečnost, že z údajů v uvedených evidencích nelze zjistit údaje o odklonech (viz odst. 2) a některých přestupcích, k nimž je bezúhonnost podle tohoto zákona vázána, bude bezúhonnost prokazována také čestným prohlášením.

§ 52d

Stanovují se kritéria, na jejichž základě se posuzuje případná nedůvěryhodnost branného subjektu. Základním je při tom posouzení dosavadní činnosti branného subjektu jako základního východiska pro řádné plnění úkolů ve prospěch přípravy občanů k obraně státu. Branný subjekt nebude považován za důvěryhodný zejména tehdy, jestliže jeho dosavadní činnost bude zpochybňovat řádné splnění programu zájmové přípravy k obraně státu, o jehož akreditaci žádá, např. tím, že doposud žádné podobné aktivity v deklarovaném rozsahu a zaměření neprováděl nebo neorganizoval, nebo tím, že tyto aktivity sice zahájil, ale deklarovaným způsobem je neukončil. Dále může jít o případy, kdy využívá jako lektory nebo garanty programu zájmové přípravy občanů k obraně státu osoby, které podporují, propagují nebo sympatizují s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásají národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob

Návrh dále stanovuje, že za nedůvěryhodného je považován též branný subjekt, kterému v posledních 3 letech před podáním žádosti o akreditaci branného subjektu byla Ministerstvem obrany tato akreditace odňata.

Důvěryhodnost garantů a lektorů programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje Ministerstvo obrany za základní předpoklad řádného naplnění účelu návrhu zákona. Z tohoto důvodu není za důvěryhodný považován branný subjekt, nelze-li za důvěryhodné podle odstavce 1 považovat osoby, které jsou členem jeho statutárního orgánu, ale zejména lektorem nebo garantem programu zájmové přípravy občanů k obraně státu tohoto branného subjektu.

Pro účely návrhu zákona je nutné pojem „důvěryhodnost“ chápat jako obsahově širší požadavek než obecné kritérium „neinklinace k závadnému nebo rizikovému chování“. V tomto smyslu lze odkázat na stanovení požadavku důvěryhodnosti osoby např. v trestním řádu, zákoně o bankách, zákoně o pojišťovnictví, zákoně o investičních společnostech a investičních fondech nebo v zákoně o směnářské činnosti, podle kterých je důvěryhodnost osoby posuzována podle její bezúhonnosti a také podle její profesní, podnikatelské a společenské (sociální) integrity, což by mělo být zárukou vyloučení spolupráce se závadnými nebo rizikovými subjekty. „Důvěryhodnost“ tedy nespočívá jen v nepodporování, nepropagování nebo nesympatizování s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka, nebo hlásání národnostní, náboženské anebo rasové zášti nebo zášti vůči jiné skupině osob, ale je jakýmsi ukazatelem očekávané celkové schopnosti naplnit sledovaný účel, tj. řádně provádět zájmovou přípravu k obraně státu.

§ 52e

Stanovují se požadavky na odbornou, technickou a materiální způsobilost. Tyto kvalitativní parametry jsou pro řádné uskutečnění programu zájmové přípravy občanů k obraně státu zásadní. Poskytují informace o personálním, technickém a materiálním vybavení branného subjektu využitelném k realizaci tohoto programu.

Odbornost garantů a lektorů programu zájmové přípravy občanů k obraně státu považuje Ministerstvo obrany za klíčový aspekt provádění tohoto programu. Proto se za odborně způsobilý považuje branný subjekt, který doloží, že má dostatečnou zkušenost s prováděním branných činností a že potřebnou odbornou kvalifikaci pro provádění akreditovaných programů zájmové přípravy občanů k obraně státu disponují lektoři a garanti těchto programů.

Pro Ministerstvo obrany je z důvodu předvídatelnosti činnosti branného subjektu a jistoty vzájemné efektivní spolupráce důležité, aby měl branný subjekt s prováděním branných činností delší zkušenost, aby měl za sebou konkrétní výsledky a stabilní členskou základnu. Jedná se o ukazatele, které nejde posuzovat u nově založených branných subjektů, proto je za dostatečně zkušený považován branný subjekt, který se provádění branných činností věnoval nejméně 2 roky před podáním žádosti o akreditaci branného subjektu.

Informace o množství a kvalitě zařízení, technického a dalšího materiálního vybavení branného subjektu přispěje k posouzení, zda je branný subjekt způsobilý požadovaný program provést. Proto se pro účely regulace považuje za technicky a materiálně způsobilý ten branný subjekt, jehož zařízení, technické a další materiální vybavení bude dostatečné k řádnému provedení akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v souladu s cílem akreditovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu. Za samozřejmé se pak považuje skutečnost, že příslušné vybavení bude splňovat požadavky stanovené právní úpravou v oblasti ochrany bezpečnosti a zdraví občanů, kteří se programu účastní, i dalšími právními předpisy.

Aby byl umožněn nejen rozvoj stávajících materiálních kapacit branných subjektů, ale též přímo podpora vzniku kapacit nových, což je často velmi nákladné, je v ustanovení odst. 3 připuštěna i možnost, aby bylo možné podpořit branný subjekt, který nebude v době rozhodování materiálně vybaven, ale bude mít připraven k provádění programu zájmové přípravy důvěryhodný projekt.

§ 52f

Stanovuje se, že náplní programu zájmové přípravy občanů k obraně státu musí být branné činnosti, a specifikují se obsahové náležitosti programu. Návrh také stanovuje povinné náležitosti žádosti o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu.

Tyto náležitosti jsou vyžadovány z důvodu posouzení shody cílů programu zájmové přípravy občanů k obraně státu se záměrem návrhu tohoto zákona. Důraz je položen na cíle, formu a obsah programu, jeho časový harmonogram, technické a materiální zajištění a odborné předpoklady lektorů a garantů tento program realizovat.

Z hlediska sledování věcné i finanční efektivity realizace k akreditaci navrhovaného programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je součástí žádosti také informace o předpokládaných počtech účastníků akreditovaného programu.

Dále se v odstavci 2 stanovuje, v jakých případech nebude akreditace udělena.

Pokud žádost branného subjektu o akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu není úplná (a branný subjekt ji ani řádným způsobem ve standardních lhůtách podle správního řádu nedoplní) nebo pokud program neodpovídá svým pojetím, obsahem nebo cíli přípravě občanů k obraně státu, nebude akreditace udělena. Obdobně bude postupováno, pokud program neposkytuje záruku řádného uskutečňování přípravy občanů k obraně státu, např. pro nesplnění odborných předpokladů lektorů nebo garantů, pro nedostatečné materiální a technické zajištění programu anebo pro nepřiměřenou délku jeho trvání.

Jednotlivým programům zájmové přípravy občanů k obraně státu jsou udělovány akreditace na dobu nejdéle 2 let s tím, že tuto dobu lze na žádost branného subjektu

prodloužit, a to i opakovaně. Časové omezení platnosti akreditace programů přispěje k udržení jejich aktuálnosti, a to nejenom z obsahového hlediska, ale také z hlediska zajištění odborných předpokladů lektorů a garantů programu a dalších jeho aspektů.

Pro žádost o prodloužení akreditace platí, že bude nutné vyjma obecných náležitostí žádosti dokládat pouze nastalé změny. Podáním nové žádosti se rovněž bude stavět doba platnosti akreditace.

§ 52g

Pro úspěšné provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu je důležité zapojení lektorů. Z tohoto důvodu návrh stanovuje, že lektorovi, který takovýto program provádí, náleží v souladu se zákoníkem práce pracovní volno z titulu provádění úkonů v obecném zájmu; osobám ve služebním poměru bude ze stejného důvodu náležet služební volno podle právního předpisu, jímž se jejich služební poměr řídí.

§ 52h

V souladu s cílem návrhu zákona bude Ministerstvo obrany poskytovat podporu branným subjektům provádějícím zájmovou přípravu občanů k obraně státu. Podpora může být finanční nebo nefinanční. Finanční podpora bude poskytována ve formě dotace na provedení programu zájmové přípravy občanů k obraně státu nebo dotace na činnost a na pořízení nebo technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku. Dotace budou poskytovány v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.

Nefinanční podpora bude poskytována například formou umožnění bezplatného využití movitého i nemovitého majetku Ministerstva obrany nebo jeho využití za sníženou částku, poskytnutím daru nebo poskytnutím odborné metodické pomoci.

Návrh stanovuje, že podpora není nárokovou záležitostí.

Uvedené formy podpory bude možné poskytnout pouze branným subjektům akreditovaným podle § 52b, a to na základě ministerstvem vyhlášené výzvy k podání žádosti o poskytnutí podpory.

Jelikož poskytování nefinanční podpory není na rozdíl od poskytování dotací upraveno obecnou právní úpravou a Ministerstvo obrany má zájem i v případě jejího poskytování postupovat co možná nejvíce známým formalizovaným postupem, neboť v tomto případě půjde také o poskytování benefitů (byť nefinančních), stanovuje se, že se na poskytování nefinanční podpory využijí obdobně ta ustanovení rozpočtových pravidel, která je možné na nefinanční podporu aplikovat.

§ 52i

Návrh stanovuje Ministerstvu obrany právo i povinnost kontrolovat činnost akreditovaných branných subjektů při uskutečňování programů zájmové přípravy občanů k obraně státu. Kontrola bude probíhat standardně v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů. Zároveň stanovuje postup v případě zjištění nedostatků při uskutečňování programu zájmové přípravy občanů k obraně státu (výzva ke zjednání nápravy ve stanovené lhůtě případně odejmutí akreditace branného subjektu nebo akreditace programu zájmové přípravy občanů k obraně státu). Ministerstvu obrany je návrhem stanoveno oprávnění odejmout akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu také v případě, že na straně

branného subjektu nastaly takové okolnosti, které by odůvodňovaly zamítnutí žádosti o akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu.

Ministerstvu obrany se stanovuje povinnost zrušit akreditaci branného subjektu nebo akreditaci programu zájmové přípravy občanů k obraně státu v případě, že o to požádá branný subjekt, který je držitelem těchto akreditací. Odstavec 5 pak upravuje zánik akreditace.

K bodu 11: § 72a odst. 1

Seznam údajů ze základního registru obyvatel, které využívají Ministerstvo obrany a krajská vojenská velitelství při výkonu působnosti podle zákona č. 222/1999 Sb., se rozšiřuje o datum úmrtí. Tento údaj bude Ministerstvem obrany využíván při vedení rejstříku branných subjektů.

K bodu 12:

Mění se neaktuální poznámka pod čarou odkazující na školský zákon.

K čl. II Změna zákona o zpravodajských službách

Na základě požadavku zpravodajské služby je do návrhu doplňována povinnost poskytování informací vůči zpravodajským službám z nově zřizovaného rejstříku branných subjektů.

K čl. III Účinnost

Návrh zákona stanovuje účinnost regulace k 1. červenci 2022, tj. cca 18 měsíců po jeho předpokládaném nabytí platnosti. Legisvakanční lhůta v uvedené délce minimálně 18 měsíců je nutná k tomu, aby Ministerstvo obrany systém zájmové přípravy občanů k obraně státu věcně i organizačně vybudovalo, a to včetně provedení výběrových řízení a doplnění personálu v Ministerstvu obrany i na všech krajských vojenských velitelstvích, zajištění odborné přípravy personálu, vyčlenění finančních prostředků, pořízení informačního systému, techniky, materiálu a dalšího vybavení cestou veřejných zakázek, zpracování dokumentace dotačního programu, apod.

V Praze dne 18. května 2020

Předseda vlády:

Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr obrany:

Mgr. Lubomír Metnar v.r.